

Landskonferansen i alderspsykiatri 2015

Påvirket tilhørerne med rusforskning

POULÆRT: Godt over 200 deltakere fant veien til Ålesund og årets landskonferanse i alderspsykiatri.

Hva vet vi i dag om eldre og rus?

Temaet ble satt under lupen av flere under årets landskonferanse i Ålesund, men svaret ble det samme: Kroppen vår har heller ikke i eldre år godt av for mye alkohol.

– Dersom du er ute etter en helseeffekt ved bruk av alkohol må flere forhold være på plass. Du må aldri innta mer enn en til to enheter samtidig, ikke drikke mer enn syv enheter per uke, ha høy inntekt og utdanning, trene fysisk flere ganger per uke og leve på middelhavsdiett, opplyste psykologspesialist Terje Knutheim, KoRus-Sør, Borgestadklinikken, Skien.

– Dette til tross drikkes det mer enn noensinne, fortsatte seniorforsker Anne Sofie Helvik fra Nasjonal kompetanse-tjeneste for aldring og helse.

Drickemønsteret er i endring, men menn drikker fortsatt mer enn kvinner. Avstanden krymper med økende alder for begge kjønn. Bostedet spiller en

rolle, økende tettbebyggdhet gir relativt stor økning alkoholkonsum. Alkoholforbruket påvirkes også av sosial status, utdanningsnivå og bosted.

Helvik forklarte hvorfor alkoholforbruket var et tema for konferansen.

– Sammenhengen mellom alkohol, rus og psykiske lidelser er kjent og sikkert. Vi vet ikke hva som kommer først og sist ved sen debut. Begge deler bør behandles, og det bør skje samtidig.

Eldre har andre utfordringer knyttet til alkohol og medikamentbruk enn yngre, deriblant forhøyet risiko for somatisk sykdom, død, selvmord og svekkede funksjoner.

– Studier viser samtidig at eldre er mer kapable med å motta behandling og

resultatet av behandling er like god og endog bedre enn for yngre personer, fortalte Terje Knutheim.

Dersom behandlingen skal lykkes må den tilpasses den eldre personen, med ofte og korte sesjoner og repetisjoner under samtalen. Personalet må også være interessert i og ha erfaring fra arbeid med eldre.

Medikamentbruk

Hovedtemaer under konferansen var Samhandling, Aspekter ved aldring og livets sluttfase, Aktuell behandling ved

alderspsykiatriske lidelser samt Alderspsykiatri og forskning.

Flere talere kom inn på eldres ofte bekymringsfulle inntak av vanedannende medikamenter.

Anne Sofie Helvik snakket blant annet om langvarig bruk av benzodiazepiner. Norge ligger blant de land med den laveste prevalensen av slik bruk.

– Fire av 10 deltakere i HUNT 3 som er 60 år eller mer har likevel fått forskrevet benzodiazepiner i perioden 2004 til 2010. Man ser at andelen kroniske misbrukere øker med økende alder og at

kvinner bruker benzodiazepiner i større grad enn menn.

– Dette er det gjort lite på internasjonalt og ikke noe i Norge, men Aldring og helse har nå fått midler til å se på prevalens av risikofylt alkoholforbruk, kombinasjons bruk, risikofaktorer for slik bruk og konsekvenser av slik bruk for bruk av helsetjenester og død. Dette arbeidet gleder vi oss til å ta fatt på, avsluttet hun.

I ENDRING: Fagsjef alderspsykiatri, Birger Lillesveen fra Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse ledet diskusjonen om konferansens fremtid.

PRIS: Prosjektleder Anne Starheim og overlege Dymitr Melchisedekow, Alderspsykiatrisk seksjon, Ålesund sykehus, presenterer Virkedagsmodellen. Paret fikk senere publikums posterpris.

Posterprisene

Fag- og utviklingskoordinator Kristin Aas Nordin fra SESAM delte ut årets posterpriser. Den første gikk til Astrid Liv Mina Bergem og Nikias Siafarikas, som hadde presentert GENIDEMs tvillingstudie om arvelighet ved Alzheimers sykdom og andre demensformer.

Fra fagjuryen siterte Nordin: «Vinnerposteren har stor faglig aktualitet, den bygger på et stort materiale basert på systematikk av data over tid fra solide norske registre, konklusjonen er presis og forskningen har betydning for vårt arbeid.»

– Det er mange som synes at det vi har funnet ut om Alzheimers sykdom og arvelighet er dystert. Men nå jobber vi med forebyggende tiltak. Og på dette området er det heldigvis mye som kan gjøres, sa Astrid Liv Mina Bergem.

Overlege Dymitr Melchisedekow og prosjektleiar Anne Starheim mottok publikumsprisen for sin poster Samhandling i praksis, om et samarbeidsprosjekt mellom Alderspsykiatrisk seksjon ved Ålesund sykehus og Herøy kommune. Les mer om Samhandling i praksis i D&A 4-2014.

FAGPRISEN: Fag- og administrativ koordinator Kristin Aas Nordin fra SESAM deler ut fagkomiteens pris til Nikias Siafarikas og Astrid Liv Mina Bergem. (Foto: Bente Wallander)